

ارزیابی وضعیت عدالت آموزشی از دیدگاه دانشجویان

دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۳

مازیار جلالوندی^۱، پیمان امیریان^۲، محمدرسول توحیدنیا^{۳*}، علی نعمتی کیونانی^۴

چکیده

مقدمه: عدالت در آموزش به معنای فراهم آوردن فرصت‌های آموزشی برابر برای دانشجویان است، که اغلب برابری در برخورد‌های اساتید با دانشجویان را شامل می‌شود. این شکل از عدالت می‌تواند باعث بهبود سطح عملکرد دانشجویان شود. لذا با توجه به اهمیت مقوله عدالت آموزشی و جایگاه ویژه آن در آموزش پزشکی، این مطالعه با هدف تعیین وضعیت عدالت آموزشی از دیدگاه دانشجویان دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه انجام گردید.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی-مقطعی و تحلیلی که در سال ۱۳۹۳ و با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای انجام شد، در مجموع ۲۰۱ نفر از دانشجویان دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه حاضر به همکاری شدند. اطلاعات مورد نیاز با استفاده از پرسشنامه عدالت آموزشی که پایایی و روایی آن مورد تایید بود، جمع‌آوری گردید. سپس داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۱ و آزمون کروسکال-والیس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج: میانگین نمره عدالت آموزشی $53/48 \pm 15/24$ بود. بین میانگین نمره عدالت آموزشی دانشجویان با جنسیت و رشته تحصیلی دانشجویان ارتباط معنی‌داری یافت شد ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که ویژگی‌های جمعیت‌شناختی دانشجویان از عوامل تاثیرگذار بر وضعیت عدالت آموزشی در دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه می‌باشد. لذا ضرورت ایجاد فرصت‌های برابر در آموزش به نحوی که تمامی دانشجویان در یک محیط واحد به امکانات یکسانی دسترسی داشته باشند، از طرف دانشگاه و به ویژه اساتید باید مورد توجه قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: عدالت آموزشی، دانشجویان، اساتید، کرمانشاه

۱،۲،۴- دانشجوی کارشناسی رادیولوژی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

۳- مربی رادیولوژی، عضو هیئت علمی گروه رادیولوژی و پزشکی هسته‌ای، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.

* (نویسنده مسئول): تلفن: ۰۹۱۸۸۳۳۲۴۶۵، پست الکترونیکی: mtomidnia@yahoo.com

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۱/۱۷

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۸/۰۹

مقدمه

عدالت در معنی قدیم آن، معادل دادن هر چیز به کسی است که استحقاق آن را دارد؛ یعنی با برابرها، برابر و با نابرابرها، نابرابر برخورد شود (۱،۲). معنی امروزی تر عدالت که مبتنی بر برابر شناختن انسان‌های جامعه در برخی از حقوق خاص است، عدالت را احقاق حقوق برای تمامی افراد جامعه می‌داند (۲). تحقق عدالت از شعارها و اهداف نظام‌های سیاسی- اجتماعی حاکم در هر جوامع بشری است. اغلب در رقابت‌های مختلف نیز افراد یا احزاب، با ابزار عدالت به جنگ یکدیگر می‌روند و وجود یا فقدان آن را در بخش‌های مختلف جامعه مورد توجه قرار داده و از آن استفاده می‌نمایند (۳). شکی نیست که توزیع عادلانه امکانات و فرصت‌ها برای اقشار محروم که از امکانات مالی محدود برخوردارند، یکی از آرمان‌های مطلوب یک جامعه تساوی‌خواه و عدالت طلب است و مسلم است که آموزش عالی می‌تواند یکی از کانال‌های مهم توزیع عادلانه امکانات و فرصت‌های آموزشی برای قشرهای بیشتری از جامعه باشد (۴). بی‌شک یکی از شاخص‌های مهم توسعه همه‌جانبه و بقای سیستم و نظام‌های طبیعی و اجتماعی، عدالت در همه عرصه‌ها خصوصاً عدالت آموزشی است (۵). دیدگاه‌های نظری که در مورد عدالت آموزشی وجود دارند، متفاوت بوده و اغلب با یکدیگر در تضاد هستند. برخی از آنها مسائل مربوط به عدالت تحصیلی را بر حسب عدالت توزیعی (اینکه چه کسی باید به مدرسه برود و یا به چه نوع مدرسه‌ای باید برود) مطرح می‌نماید (۶،۷). برخی دیگر به این نکته اشاره می‌کند که روش توزیعی برای عدالت، کافی نمی‌باشد (۸)، آنها عدالت آموزشی را نه تنها جزوی از عدالت توزیعی، بلکه جزوی از عدالت تحصیلی نیز می‌پندارند (۹).

مقوله عدالت آموزشی در سال‌های اخیر، کانون توجه بوده و از جنبه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته و آن را رسانه‌ای کرده است اما در عرصه علوم پزشکی کمتر به آن پرداخته شده است (۱۰). به طور کلی، عدالت آموزشی به معنای فراهم‌آوردن برابری فرصت‌های آموزشی برای

دانشجویان است که اغلب به برابری در برخوردهای استاد با دانشجویان به ویژه در کلاس‌هایی که تنوع و تفاوت زیادی بین دانشجویان وجود دارد، مربوط می‌شود (۱۱). این شکل از عدالت، اشاره به وجود تعاملات و رفتارها و شیوه عملکرد مبتنی بر انصاف، برخورد بدون جانب داری، راهنمایی متناسب با توانایی دانشجویان، رعایت عدالت در ارزیابی و ارائه امتیازها دارد (۱۲). به منظور دستیابی به این نوع عدالت، مدیران مؤسسات آموزشی بایستی مبادرت به تغییر در ساختارها و عناصری نمایند که به این بی‌عدالتی‌ها دامن می‌زند. یکی از این عوامل مهم، مربوط به رفتار و باور استادان است که می‌توان با ایجاد دوره‌های آموزشی و تغییر دیدگاه‌ها و عملکرد آنان، به ایجاد برابری و عدالت آموزشی در کلاس کمک نمود (۱۳).

از این رو تحقق عدالت در آموزش، یکی از اهداف بسیار مهم و کلیدی در نظام‌های آموزشی سراسر دنیا است، زیرا آموزش مهم‌ترین سرمایه‌ای است که در دسترس عامه مردم قرار دارد و بنیان همه تحولات در جامعه می‌باشد (۱۴). در محیط‌های تحصیلی و به ویژه در دانشگاه‌ها، وجود شرایط عادلانه و رؤیت اصول و قواعد عدالت از طریق انتقال حس ارزشمندی به دانشجویان می‌تواند آنها را به سمت رفتارهای مدنی تحصیلی متمایل نماید. علاوه بر این ادراک حضور، برابری، تردیدها و نگرانی‌های افراد را در باب تضییع حقوق و آزادی آنها بر طرف می‌کند (۱۵،۱۶).

مطالعات زیادی در زمینه عدالت و آموزش انجام شده است اما بیشترین توجه، به بی‌عدالتی و فرصت‌های آموزشی می‌باشد که در خصوص جنسیت (۱۷) و یا تامین و گسترش برابری تخصیص منابع (۱۸،۱۹)، نابرابری جنسی در برخی از جنبه‌های سیستم آموزشی می‌باشد (۲۰). در بررسی ادراک دانشجویان پرستاری از عدالت آموزشی در دانشگاه، کسب نمره برتر و عدالت استاد در نمره‌دهی از مضامین اصلی بوده است (۲۱). در بررسی دیگری در خصوص ابعاد عدالت آموزشی، دانشجویان بیش از آن که عدالت آموزشی را با

در خصوص مطالعه و اهداف آن توسط پژوهشگر به دانشجویان داده شد. در صورتی که آنان رضایت خود را جهت حضور در مطالعه اعلام می‌داشتند، یک پرسشنامه در اختیار آنان قرار داده و از آنان خواسته می‌شد تا با دقت کافی و در وقت مناسب به سؤالات پاسخ دهند.

اطلاعات جمع‌آوری شده به کمک نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۱ تجزیه و تحلیل شدند، سپس نتایج به کمک آمار توصیفی شامل میانگین و واریانس برای متغیرهای کمی و فراوانی و درصد برای متغیرهای کیفی و همچنین جداول مربوطه ارائه شد. همچنین محققین بر اساس اطلاعات به دست آمده جهت برخی مقایسه‌های تکمیلی و نتایج تحلیلی از آزمون‌های T مستقل، آنالیز واریانس و آزمون کروسکال-والیس بر حسب شرایط استفاده نمودند. سطح معنی‌داری در این مطالعه برابر با ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

ملاحظات اخلاقی این مطالعه شامل بی‌نام بودن پرسشنامه‌ها و شرکت داوطلبانه واحدهای پژوهش در مطالعه بود.

نتایج

از ۲۰۱ نفر دانشجویی که در این مطالعه حاضر به همکاری شدند، (۶۴/۷٪) ۱۳۰ نفر دختر و مابقی پسر بودند. میانگین سنی واحدهای پژوهش $20/69 \pm 1/65$ بود. از نقطه نظر شیوه سکونت (۶۰/۲٪) ۱۲۱ نفر بومی استان کرمانشاه بودند. اکثر شرکت‌کنندگان در این مطالعه (۵۷/۷٪) ساکن خوابگاه بودند. دانشجویان رشته‌های علوم آزمایشگاهی، رادیولوژی و هوشبری به ترتیب با ۲۳/۴، ۱۷/۴، ۱۷/۴ درصد، بیشترین همکاری را در این مطالعه داشتند. یافته‌های دیگر این پژوهش نشان داد که (۸۵/۶٪) افراد حاضر به همکاری در این مطالعه، در مقطع کارشناسی پیوسته مشغول به تحصیل بودند (جدول ۱).

ابعاد رفاهی توصیف نمایند خواهان اساتیدی توانمند و حرفه‌ای به منظور رشد و بالندگی آموزشی بوده‌اند (۲۲). لذا با توجه به فقدان اطلاعات مستند در زمینه وضعیت عدالت آموزشی در دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه، این مطالعه با هدف ارزیابی وضعیت عدالت آموزشی از دیدگاه دانشجویان دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه، در سال ۱۳۹۳ انجام گردید. امید است نتایج حاصل از این پژوهش به درک و آگاهی بیشتر ما در جهت غلبه بر محدودیت‌های موجود در سر راه رسیدن به عدالت در محیط‌های آموزشی یاری دهد.

روش بررسی

مطالعه حاضر، مقطعی از نوع توصیفی-مقطعی و تحلیلی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشکده پیراپزشکی بود که در سال ۱۳۹۳ مشغول تحصیل بودند. با استفاده از جدول مورگان حجم نمونه ۲۰۱ نفری برای این مطالعه تعیین و سپس به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای حجم هر طبقه مشخص و داده‌ها جمع‌آوری گردید.

به منظور بررسی عدالت آموزشی در این دانشگاه، از پرسشنامه سنجش عدالت آموزشی گل‌پرور (۲۳) که بر مبنای لیکرت هفت درجه‌ای پاسخ داده می‌شود، استفاده شد. این پرسشنامه ۱۴ گویه‌ای بر پایه فرهنگ بومی دانشگاه‌های ایران ساخته شده است. نمره‌گذاری هر سؤال از یک به هفت (کاملاً مخالفم ۱ و کاملاً موافقم ۷) انجام می‌شود. حداکثر نمره پرسشنامه ۹۸ (بیشترین میزان عدالت آموزشی)، میانگین ۵۶ و حداقل نمره ۱۴ (کمترین میزان عدالت آموزشی) است. روایی این پرسشنامه بسیار مطلوب گزارش شده است و پایایی آن نیز بر اساس ضریب آلفا کرونباخ ۰/۸۶ به دست آمد که نشان از پایایی مناسب این پرسشنامه است. قبل از توزیع پرسشنامه‌ها توضیحات لازم

جدول ۱: توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان دانشکده پیراپزشکی بر حسب شاخصه‌های جمعیت شناختی در سال ۱۳۹۳

شاخصه جمعیت شناختی	فراوانی	درصد
جنسیت	پسر	۷۱
	دختر	۱۳۰
شیوه سکونت	بومی	۱۲۱
	غیر بومی	۸۰
محل سکونت	خوابگاهی	۱۱۶
	غیر خوابگاهی	۸۵
رشته تحصیلی	رادیولوژی	۳۵
	پزشکی هسته ای	۲۵
	هوشبری	۳۵
	علوم آزمایشگاهی	۴۷
	فوریت های پزشکی	۱۹
	اتاق عمل	۳۳
	فناوری اطلاعات سلامت	۷
مقطع تحصیلی	کاردانی	۱۹
	کارشناسی ناپیوسته	۱۰
	کارشناسی پیوسته	۱۷۲

جدول ۲، میانگین و انحراف معیار نمره کسب شده از سوالات پرسشنامه را نشان می‌دهد، که با توجه به آن سوالات (اساتید ما به همه دانشجویان به یک اندازه توجه نشان می‌دهند)، (در هر لحظه از برخورد استادان ما با دانشجویان، عدالت به چشم می‌خورد) و (اساتید ما در تصمیم‌گیری درباره دانشجویان همیشه رعایت عدالت و انصاف را می‌کنند) به ترتیب با نمره‌های $3/26 \pm 1/66$ ، $3/52 \pm 1/67$ و $3/55 \pm 1/63$ کمترین نمره را نسبت به سایر سوالات کسب نمودند.

جدول ۲: میانگین و انحراف از معیار نمره کسب شده از پرسشنامه عدالت آموزشی توسط دانشجویان دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۳

سوالات	میانگین و انحراف از معیار نمره
استادان ما در گفتگو و مراوده با دانشجویان انصاف و عدالت را رعایت می‌کنند.	$3/85 \pm 1/73$
در لحظه لحظه برخورد استادان ما با دانشجویان عدالت به چشم می‌خورد.	$3/52 \pm 1/67$
اساتید ما به همه دانشجویان به یک اندازه توجه نشان می‌دهند.	$3/26 \pm 1/66$
اساتید ما در تصمیم‌گیری درباره دانشجویان همیشه رعایت عدالت و انصاف را می‌کنند.	$3/55 \pm 1/63$
اساتید ما در برخورد با دانشجویان احترام و شان آنها را رعایت می‌کنند.	$4/2 \pm 1/57$
اساتید ما در تعامل با دانشجویان بدون توجه به وضعیت درسی آنها با همه به طور یکسان برخورد می‌کنند.	$3/74 \pm 1/61$
اساتید ما در تصمیم‌گیری راجع به دانشجویان شرایط آنها را مدنظر قرار می‌دهند.	$3/81 \pm 1/63$
نمراتی که اساتید ما به دانشجویان می‌دهند انعکاسی از شایستگی آنهاست.	$3/86 \pm 1/68$
اساتید ما هنگام تدریس در پاسخ به سوالات دانشجویان برای همه به یک اندازه صبر و حوصله به خرج می‌دهند.	$4/23 \pm 1/67$
ما به عنوان دانشجو می‌توانیم در تصمیمات اساتیدمان به صورت محرمانه چون و چرا کنیم.	$3/64 \pm 1/64$
اساتید ما تصمیماتی را که برای دانشجویان می‌گیرند برای آنها با صراحت و روشنی توضیح می‌دهند.	$4/06 \pm 1/62$
وقتی از اساتیدمان می‌خواهیم که راجع به تصمیماتی که برای ما می‌گیرند توضیحاتی ارائه بدهند به روشنی توضیح می‌دهند.	$3/87 \pm 1/6$
از اساتید ما هرکس نمره‌ای را می‌گیرد که استحقاق آن را دارد.	$3/71 \pm 1/65$
هرکس که از اساتید ما نمره بدی می‌گیرد خودش مقصر است.	$4/11 \pm 1/68$

شیوه سکونت، افراد بومی نمره بالاتری را کسب نمودند که نتایج، بیانگر وجود ارتباط معنی‌دار بین پارامتر مذکور و سطح عدالت آموزشی بود. از طرفی نتایج نشان داد که تنها بین محل سکونت واحدهای پژوهش و میانگین نمره عدالت آموزشی رابطه معنی‌داری وجود ندارد (جدول ۳).

میانگین نمره کل کسب شده عدالت آموزشی از دیدگاه دانشجویان $53/48 \pm 15/24$ بود. بررسی ارتباط بین میانگین نمره کسب‌شده از پرسشنامه عدالت آموزشی با جنسیت دانشجویان، نشان‌دهنده وجود یک ارتباط معنی‌داری بود، به‌طوری‌که دانشجویان پسر نمره بالاتری برای وضعیت عدالت آموزش در دانشکده پیراپزشکی قائل شدند. از نقطه نظر

جدول ۳: بررسی ارتباط بین میانگین و انحراف از معیار نمره عدالت آموزشی با مشخصات جمعیت‌شناختی دانشجویان دانشکده پیراپزشکی در سال ۱۳۹۳

p-value	میانگین نمره	نمره کسب شده ویژگی جمعیت شناختی
۰/۰۰۱	۵۸/۴۷±۱۴/۴۸	پسر
	۵۰/۷۵±۱۵/۰۱	دختر
۰/۰۲	۵۵/۴۷±۱۵/۵۸	بومی
	۵۰/۴۷±۱۴/۳۰	غیر بومی
۰/۷۲	۵۳/۱۵±۱۵/۴۳	خوابگاهی
	۵۳/۹۲±۱۵/۰۷	غیر خوابگاهی
۰/۰۲	۵۱/۱۱±۱۳/۷۱	رادیولوژی
	۵۲/۵۶±۱۱/۴۳	پزشکی هسته‌ای
	۵۲/۹۷±۱۴/۲۶	هوشبری
	۵۲/۵۷±۱۷/۷۶	علوم آزمایشگاهی
	۶۵/۴۷±۱۲/۰۵	فوریت‌های پزشکی
	۵۱/۰۶±۱۳/۵۶	اتاق عمل
	۵۶/۱۴±۲۵/۱۲	فناوری اطلاعات سلامت
	۶۵/۴۷±۱۲/۰۵	کاردانی
۰/۰۰۱	۴۲/۷±۱۱/۹۴	کارشناسی ناپیوسته
	۵۲/۷۸±۱۵/۰۳	کارشناسی پیوسته

بحث

برخورد می‌تواند ناشی از وجود تفاوت در برخورد اساتید با دانشجویان و عدم رعایت انصاف و برابری در این رابطه باشد. از طرفی نتایج مطالعات مختلف نشان داد که « برتری نداشتن دانشجویی بر دانشجوی دیگر، شیوه ارزشیابی و نحوه آموزش اساتید» بارزترین دغدغه دانشجویان بوده است. از نظر آنان این دو، عاملی هستند که می‌توانند رعایت عدالت آموزشی را زیر سوال ببرند. دانشجویان معتقد بودند هر دانشجویی علی‌رغم جنسیت، قومیت، اعتماد به نفس، رشته، ظاهر و برخورد اجتماعی‌اش، جایگاه خاص خود را دارد و چنانچه این معیارها در ارزشیابی و یا یادگیری دانشجو دخیل گردد، عدالت آموزشی

در سال‌های اخیر مطالعاتی جهت ارزیابی وضعیت عدالت آموزش انجام شده است. این مطالعه نیز همسو با مطالعات دیگر و با هدف ارزیابی وضعیت عدالت آموزشی از دیدگاه دانشجویان دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه در سال ۱۳۹۳ انجام گرفت. در این مطالعه میانگین و انحراف معیار نمره کل کسب شده از پرسشنامه، سنجش عدالت آموزشی $53/48 \pm 15/24$ بود که کمتر از متوسط نمره قابل کسب (یعنی ۵۶) از پرسشنامه است و نمره مطلوبی تلقی نمی‌گردد که تصدیق‌کننده نتایج حاصل از مطالعه Marzooghi و همکاران (۲۴) می‌باشد و نشان از عدم وجود عدالت در برخورد اساتید با دانشجویان دارد، که این

به چالش کشانده می‌شود. همچنین نتایج این مطالعات نشان داد که دانشجویان همواره خواستار محیطی بودند که یک دانشجو با هر موقعیت و یا شرایط بر آنها ترجیح داده نشود. برتری‌دادن دانشجویی بر دانشجوی دیگر مکرراً مترادف با بی‌عدالتی در محیط آموزشی توصیف گردید. شرکت‌کنندگان معتقد بودند عامل عمده این برتری‌دادن‌ها، اساتید می‌باشند (۲۵). در مطالعه Mazloomi و همکاران (۲۶)، در بررسی ویژگی‌های یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان، مهم‌ترین ویژگی‌های یک استاد خوب، احترام به دانشجو، داشتن علم به موضوع تدریس، داشتن طرح درس، داشتن اعتقادات مذهبی و رعایت عدالت بود. از این‌رو می‌توان نتیجه گرفت دانشجویان، خواستار رعایت انصاف و برابری از سوی اساتید در برخورد با خود هستند و آن را مهم‌ترین ویژگی یک استاد خوب می‌دانند. یافته‌های این پژوهش نشان از وجود تفاوت معنی‌دار بین ادراک دانشجویان دختر و پسر از عدالت آموزشی دارد که نشان از تاثیر جنسیت در ایجاد فرصت‌های آموزشی برابر دارد و نشان‌دهنده عدم برخورد برابر اساتید با دانشجویان است که با نتایج مطالعه Mosher و همکاران (۱۱) که در آن جنسیت در ایجاد برابری فرصت‌های آموزشی در بین دانشجویان دختر و پسر نقشی ندارد همخوانی نیز ندارد. برخی پژوهش‌ها نشان می‌دهد که بین دو جنس از نظر وجود فرصت‌های برابر، تفاوت معنی‌داری نیست (۲۷). وجود تفاوت در نتایج این مطالعات می‌تواند ناشی از شرایط متفاوت فرهنگی، اجتماعی در محیط‌های پژوهش‌های مذکور باشد. بنابراین، ادراک وجود شرایط ناعادلانه از سوی دانشجویان، ممکن است به دلیل عواملی مانند باورها و دیدگاه‌های استادان درباره برخی دانشجویان و شاید خطاهای هاله‌ای باشد که در اجرای عدالت آموزشی و ایجاد فرصت‌های عادلانه برای همه دانشجویان نقش بسزایی دارد (۱۳).

تنها شاخصه جمعیت‌شناختی که در این پژوهش با ارزیابی از وضعیت عدالت آموزشی رابطه معنی‌داری نداشت، محل سکونت دانشجویان بود که در آن دانشجویان خوابگاهی و غیرخوابگاهی درک تقریباً یکسانی از وضعیت عدالت آموزشی داشته‌اند. از این‌رو Eldridge معتقد است که تجربه عدالت

آموزشی در محیط‌های آموزشی، می‌تواند منجر به ارتقای سطح عملکرد دانشجویانی گردد که دارای تفاوت‌های فردی در زمینه‌های مختلفی مانند طبقه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی هستند (۲۷).

نتایج این پژوهش نشان داد که سوالات (اساتید ما به همه دانشجویان به یک اندازه توجه نشان می‌دهند)، (در هر لحظه از برخورد استادان ما با دانشجویان، عدالت به چشم می‌خورد) و (اساتید ما در تصمیم‌گیری درباره دانشجویان همیشه رعایت عدالت و انصاف را می‌کنند)، کمترین نمره را نسبت به سایر سوالات کسب نموده‌اند که نشان از وجود تبعیض و عدم رعایت برابری در برخورد اساتید با دانشجویان در این حیطه‌ها را دارد.

از جمله تجربیاتی که دانشجویان دانشکده پیراپزشکی از عدم وجود عدالت آموزشی داشتند؛ مشاهده تفاوت رفتار با آنها به علت رشته تحصیلی بوده است، به طوری که نتایج این مطالعه حاکی از وجود رابطه معنی‌دار بین رشته تحصیلی و درک دانشجویان از وضعیت عدالت آموزشی بود و نشان‌دهنده تاثیرگذاری این فاکتور بر روی نحوه برخورد اساتید با دانشجویان بود. همان‌طور که در مطالعه Yaghoubi و همکاران نشان داده شد ادراک عدالت با تعهدمندی ارتباط دارد (۲۸) و از طرفی کم‌تعهدی علت غیبت و ترک کار است (۲۹). دانشجویان با دیدن ناعدالتی در محیط آموزش به خصوص ناعدالتی بین رشته‌ای، انگیزه خود را از دست داده و تمایل به ترک رشته خواهند داشت. نگرش منفی افراد تیم پزشکی به حرفه، نامناسب بودن محیط کار بالینی، وجود شکاف طبقاتی بین پزشکان و پرستاران از دلایل ترک رشته پرستاری از دیدگاه دانشجویان پرستاری بوده است (۳۰). در مطالعه Sanagoo و همکاران (۲۵) نیز دانشجویان اظهار داشتند تجربه‌ای از مورد بی‌عدالتی واقع شدن در محیط آموزشی بالینی به واسطه رفتار پرسنل و اساتید داشته‌اند و این را ناشی از تفاوت قائل شدن بین رشته‌ها می‌دانستند.

نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که ویژگی‌های جمعیت‌شناختی دانشجویان از عوامل تاثیرگذار بر وضعیت

یکسانی به‌خصوص در برخورد اساتید با دانشجویان دسترسی داشته باشند، از طرف دانشگاه و به‌ویژه اساتید باید مورد توجه قرار گیرد، به طوری‌که دانشجویان بتوانند در یک محیط آموزشی که در آن احساس برابری و عدالت دارند، استعداد‌های خود را بروز دهند و پایه‌های پیشرفت و ترقی کشور را بنا نهند.

عدالت آموزشی در دانشکده پیراپزشکی کرمانشاه می‌باشد، از جمله این عوامل می‌توان به جنسیت و رشته تحصیلی دانشجویان اشاره نمود، لذا ضرورت ایجاد فرصت‌های برابر در آموزش به نحوی که تمامی دانشجویان بدون توجه به نژاد، قومیت، جنس و ... در یک محیط واحد به امکانات آموزشی

References:

- 1- Fanaei A. *Religion and ethics in balance*. Tehran: Sarat 1995 (1st ed) P: 12-66. [Persian]
- 2- Motahhari M. *Divine justice*. Tehran: Sadra 1993P: 25-53. [Persian]
- 3- Sercu P, Vanpee R. *Home bias in international equity portfolios: a review*. Soc Sci Res Network 2007: 1-37. Cited: www.Lirias.kuleuven.be.
- 4- Tavasoli G. *Sociology and Education and Training Tehran*. Science; 1386.
- 5- Zadegan A, Ghomi H, Mameghani A, Arjmand M, Zadegan N, Salami H. *The effective factors for achieving education equity in higher education from students of Tabriz dentistry school in 2010*. Proceeding of the 12th Conference Med Educ 2011; Apr 30 – May 2, Mashhad, Iran, 2011. [Persian]
- 6- Gewirtz S. *Conceptualizing social justice in education: Mapping the territory*. ;(4): J Educ Policy 1998; 13(4): 469-84.
- 7- Grech S. *Justice and equality in education: a capability perspective on disability and special educational needs*. DisabilSoc 2013; 28(7): 1034-36.
- 8- Chory R. *Enhancing student perceptions of fairness: The relationship between instructor credibility and classroom justice*. Commun Edu 2007; 56(1): 89-105.
- 9- Robertson S, Dale R. *The social justice implications of rivatization in education governance frameworks: a relational account*. Oxf Rev Edu 2013; 39(4): 426-45.
- 10- Mesri R. *Can educational equity be attained without exams standardization and accurate academic achievement assessment?* Proceeding of the 12th Conference of Med Educ 2011; Apr 30 – May 2, Mashhad, Iran, 2011. Horizons Med Edu J 2011; 4(2):202. [Persian]
- 11- Mosher L. *Critical Reflection, Educational Justice, and Teacher Formation in a Rural Setting*. Doctoral dissertation Uni Redlands 2010. Cited:<http://proquest.umi.com>
- 12- Golparvar M. *Relationship between morality and justice, avoidance of deception scientific training*. Ethics Sci Tech 2010; 5 (1- 2): 57-66. [Persian]
- 13- Chisnall K. *Exploring Leadership for Excellence and Equity in High Performing Middle Schools*. Doctoral dissertation Uni North Carolina 2010. Cited URL: <http://proquest.umi.com>

- 14- Khan A. *Equity or equality in medical education*. J Educ eval health prof 2012; 9(3).
- 15- Folger R. *Fairness as deonance*. In: Gilliland SW, Steiner DD, Skarlicki DP. (editors). Theoretical and cultural perspectives on organizational justice. Greenwich: IAP. 2001: 3-33.
- 16- Lind E, Bos KVd. *When fairness works: Toward a general theory of uncertainty management*. Res Organ Behav 2002; 24: 181-223.
- 17- Sarabandi SN. *Injustice in Sistan and Balouchestan province of educational opportunities*. Women in development and policy (women research) 2005; 3(3): 155-75.
- 18- Akasheh ZB, Sharif S, Jamshidian A. *Providing equality of opportunity and justice, education and training in Isfahan*. J Soc welfare 2010; 10(1): 287-305. [Persian]
- 19- Bagheri K, Najafi N. *Justice in Islam, with emphasis on the privatization of education in schools*. Psychology Edu Sci 2008; 38(1): 21-43. [Persian]
- 20- Jacobs J. *Gender in quality and higher education*. Annu Rev Soc 1996; 22: 153-85.
- 21- Mehravar F, Sanagoo A, Juybari L. *Explanation of justice of education from the students, perspective of Golestan University of Medical Sciences*. Proceeding of the 12th Conference of Medical Education; 2011; Apr 30 – May 2, Mashhad, Iran, 2011. [Persian]
- 22- Nomali M, Sanagoo A, Juybari L. *Dimensions of justice of education from the students, perspective of Golestan University of Medical Sciences*. Proceeding of the 12th Conference of Medical Education; 2011; Apr 30 – May 2, Mashhad, Iran, 2011. [Persian]
- 23- Golparvar M, Javadian Z, Mesbahi M. *Structural models to study the relationship between educational equity pleased with the results, civil behavior – Educational and academic fraud*. J Modern Thoughts Edu 2011; 7(1): 87-102. [Persian]
- 24- Marzooghi R, Heidari M, Heidari E. *The Impact of Educational Justice on Students' Academic Burnout in the University of Social Welfare and Rehabilitation Science, Tehran, Iran*. Strides Dev Med Edu 2013; 10(3): 328-34. [Persian]
- 25- Sanagoo A, Nomali M, Jouybari LM. *Explanation of educational equity among Medical Sciences students: evaluation of Medical Sciences students opinions and experience*. HMED 2011; 4(3): 39-44. [Persian]
- 26- Mazloomi S, Poosh ME, Kalantar S, Karimi H, Harrazi M. *Student perceptions of the qualities of an ideal teacher*. J Shahid Sadoughi Uni Med Sci Health Serv 2000; 8(2): 104-8. [Persian]
- 27- Eldridge C. *Principals leading for educational equity: social justice in action. doctoral dissertation Uni Maryland*. 2012. Cited URL: <http://drum.lib.umd.edu/handle/1903/12669>
- 28- Yaghoubi M, Nejad SS, Gorji H, Norozi M, Rezaie F. *Organizational justice, job satisfaction and organizational commitment in the hospital staffs of Medical University of Isfahan (MUI)*. J Health Manage 2009; 12(35): 25-32. [Persian]

- 29- Allen J, Meyer J. *Affective, continuance, and normative commitment to the organization: An examination of construct validity*. J Vocat Behav 1996; 49(3): 252-76.
- 30- Joolae S, Mehrdad N, Bohrani N. *A survey on nursing student's opinions toward nursing and reasons for giving it up*. Iran J Nurs Res 2006; 1(1): 21-8. [Persian]

Educational justice from the perspective of Kermanshah paramedical students in 2014

Jalalvandi M (MA)¹, Amirian P (MA)², Tohidnia MR (MSc)^{*3}, Nemati Kivenani A(MA)⁴

^{1,2,4} *Students' Research Committee, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.*

³ *Department of Radiology and Nuclear Medicine, School of Paramedicine, Kermanshah University of Medical Sciences, Kermanshah, Iran.*

Received: 31 Oct 2015

Accepted: 05 Apr 2016

Abstract

Introduction: Equity in education is meant providing equal educational opportunities for students that often included the equality in professors' behaviors with their students. This form of justice can improve students' performance. So, considering the importance of educational equity and the its special position in medical education, this study was performed to investigate the situation of educational justice from the perspective of paramedical students in Kermanshah Faculty of Paramedical Sciences.

Methods: In this analytical cross-sectional study, which was performed by stratified sampling method in 2014, the required information was collected by educational justice questionnaire. The reliability and validity of this questionnaire was confirmed. Then, the data were analyzed using SPSS software (version 21) and Kruskal–Wallis test.

Results: The average score of education justice was $53/48 \pm 15/24$. A significant relationship was found between the average scores of students educational justice with gender and their field of study ($P < 0.05$).

Conclusion: The research findings showed that the students' demographic characteristics are the influencing factors on the situation of education justice in Kermanshah Faculty of Paramedical Sciences. Therefore, the need to creating equal opportunities in education in a way that all students have access to the same facilities in the same environment, must be considered through the university and especially the professors.

Keywords: Educational Justice; Students; Professors; Kermanshah

This paper should be cited as:

Jalalvandi M, Amirian P, Tohidnia MR, Nemati Kivenani A. *Educational justice from the perspective of Kermanshah paramedical students in 2014*. J Med Edu 2016; 11(1): 51-60.

**Corresponding Author: Tel: 09188332465, Email: mtohidnia@yahoo.com*